

[Nordqvist.]

men som det vil fremgå af det, jeg har sagt, er der måske et og andet inden for efterretningsvæsenet, der trænger til et eftersyn, og til, at der oprettes et uvildigt kontrolorgan.

Jeg skal derfor til slut henstille, at rette vedkommende foranlediger en undersøgelse med henblik på en stramning og en smidiggørelse af efterretningsvæsenets arbejde.

Poul Dam: Hr. Kjær Rasmussen har, så vidt jeg kan se, med formuleringen af sin forespørgsel gjort det alt for let for regeringspartierne at komme uden om disse ting. Der er nogle unøjagtigheder her og dér, der er noget, som man kan bruge til at tale uden om sagerne, og det er da også sket.

Jeg vil prøve med denne anledning at sige noget principielt om noget af det, som statsministeren har fremført her i dag, som udenrigsministeren har fremført i Rudkøbing — som er en by, jeg ellers holder meget af — og som er sagt af en lang række forskellige gode og brave mennesker i aviser og i fjernsynet osv., nemlig at det for frihedens skyld er nødvendigt at begrænse friheden. Jeg ved godt, at det er ikke sådan, det siges. Men man siger som statsministeren her i dag, at det er nødvendigt at finde et balancepunkt — nu har jeg desværre ikke ordlyden ordret, men jeg forstod det som et balancepunkt mellem de demokratiske rettigheder og det værn, som er nødvendigt for, at de demokratiske rettigheder kan opretholdes i fremtiden. Ja, det lyder smukt, og det kan utvivlsomt overbevise nogle mennesker, men har vi ikke i de sidste 30 års historie oplevet eksempler på, hvortil det førte, når man sagde: vi skrumper lidt; vi træder retten lidt for nær en gang imellem for at undgå ubehageligere virkninger? Det skete ved en række lejligheder under besættelsen — med smukke, utvivlsomt i hvert fald velmente argumenter. Men hvad betød det? Det betød, at man først gjorde én gruppe illegal, og derefter var barriererne væk, så kunne man gøre alle andre grupper illegale. Hvor ender man henne til sidst?

Vi kender fra andre lande, hvordan man begynder i et demokrati og benytter nødretsregler, benytter undtagelsesregler og

siger: for at beskytte demokratiet må vi begrænse frihederne. Man begynder på et lille punkt, og alle brave mennesker siger: ja, det er nødvendigt, for disse mennesker må vi forsvare os imod. Og så glider det videre. Hvornår var det, man begyndte med alt det, der førte til frihedsbegrænsningerne i en række af de lande, som i 1930'erne blev diktatorlande? Det var ikke, da diktaturpartierne kom til magten, men det var i forvejen, da brave borgerlige partier sagde: vi må, for at beskytte friheden, begrænse friheden.

Hvad er det, der sker i øjeblikket? Jeg vil gerne se bort fra de eksempler, som hr. Kjær Rasmussen nævner, og som hr. Gert Petersen senere vil sige noget om, men fremhæve, at vi jo har fået en almen stemning af, at man her i landet ikke mere har den fulde politiske frihed, at der her i landet er kommet et skel mellem lovlig politisk virksomhed og ulovlig politisk virksomhed; der ikke er lagt i grundloven, der ikke er lagt af folketinget, men er lagt af politiets skøn.

Vi har troet, at vi havde en aftale om, at politisk registrering ophørte. Vi har fået at vide, at kartotekerne for så vidt var ophørt, at der ikke mere kunne registreres alene på basis af lovlig politisk virksomhed. Hvad betyder det nu? Vi har fået at vide i den senere tid, at det betyder, at politiet og efterretningstjenesten uden videre kan registrere alle, der med føje mistænkes for ulovlig virksomhed. Ja vel, „med føje“ hvem afgør, at det er med føje? „Mistænkes“. Af hvem? Af et kontrolorgan? Nej, mistænkes af politiet. „For ulovlig virksomhed.“ Ja men findes der overhovedet ulovlig politisk virksomhed ifølge grundloven?

Man burde naturligvis ikke have behov for at citere grundloven, da den skulle være indskrevet i vore hjerter — vi har i hvert fald på et eller andet tidspunkt skrevet under på den — men alligevel forekommer det mig at være nødvendigt, Vi har en regel i § 78 i grundloven, som er den regel, hvori den politiske frihed i virkeligheden er sikret mere end noget andet sted; det er reglen om, at borgerne har ret til uden forudgående tilladelse at danne foreninger i ethvert lovligt øjemed. Det er en selvfølge; det ved alle, at det er sådan. Men det interessante ved paragraffen er, at hvad